

רע"פ 3224/19 - א א נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 3224/19

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקש: א א

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים בע"פ 38454-04-18 מיום 4.4.2019 שניתן על ידי כב' סג"נ יורם נועם וכב' השופטים רבקה פרידמן-פלדמן ואלי אברבנאל

בשם המבקש: עו"ד זאב לקט

החלטה

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' סגן הנשיא י' נועם וכב' השופטים ר' פרידמן-פלדמן ו-א' אברבנאל) בע"פ 38454-04-18 מיום 4.4.2019, בגדרו התקבל ערעור המשיבה על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט ש' הרבסט) בת"פ 16-04-17587 מיום 8.3.2018.

הרקע לבקשה

1. ביום 16.2.2017 הודה המבקש בעובדות כתבי האישום המתוקנים, לאחר שצורפו שני תיקים נוספים שהתנהלו נגדו (ת"פ 17-01-7994 ות"פ 16-11-41126), במסגרת הסדר טיעון ללא הסכמה עונשית, והורשע בעבירות שיוחסו

כתבי האישום כללו שני אירועי אלימות נפרדים כלפי אנשים שונים - זרים ובני משפחה של המבקש ואירוע של החזקת סם מסוכן לצריכה עצמית. בגין האירוע הראשון, שאירע במחסום צבאי, הורשע המבקש בהתנהגות פרועה במקום ציבורי לפי סעיף 216(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). בגין האירוע השני, אירוע אלימות כלפי אמו וגיסו, הורשע המבקש באיומים ותקיפה סתם לפי סעיפים 192 ו-379 לחוק העונשין, בהתאמה. בגין האירוע השלישי הורשע המבקש בהחזקת סם לצריכה עצמית לפי סעיף 7(א) ו-7(ג) סיפא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973.

2. בעניינו של המבקש הוגשו שלושה תסקירים. בתחילה המליץ שירות המבחן על הטלת צו של"צ בהיקף של 200 שעות אולם לא המליץ על ביטול הרשעת המבקש, בשל ריבוי העבירות וחומרתן ומשום שלא הוצגו בפניו "נימוקים ואישורים ממשיים" בעניין זה (התסקיר השני מיום 29.11.2017). אולם בהמשך, לאחר תקופה נוספת שבמהלכה נמשך הקשר הטיפולי עם המבקש, שינה שירות המבחן את טעמו והמליץ על ביטול הרשעת המבקש, חרף חומרת העבירות, וזאת בשל גילו הצעיר ו"ועל מנת שלא לפגוע בעתידו האישי והתעסוקתי ולאפשר לו להמשיך ולהשקיע את כוחותיו בשיקום אורח חייו" (תסקיר שלישי מיום 22.2.2018). יצוין, כי בעת שניתנו התסקירים, עבד המבקש כנהג משאית ושירות המבחן עמד על החלטת משרד התחבורה לפיה המבקש לא נמצא כשיר להמשיך לנהוג על משאית אלא על רכבו האישי בלבד.

3. ביום 8.3.2018, ניתן גזר הדין בעניינו של המבקש, בגדרו קיבל בית משפט השלום את המלצת שירות המבחן, הורה על ביטול הרשעת המבקש והטיל עליו 400 שעות שירות לתועלת הציבור, פיצוי למפקדת המחסום ותרומה לאגודה למען החייל.

4. המשיבה ערערה לבית המשפט המחוזי על אי ההרשעה, בנימוק כי זו אינה עומדת בתנאי ההלכה, ועל קולת העונש. המבקש, מצידו, הגיש ראייה חדשה ממנה עלה כי לאחר מתן גזר הדין עמד בהצלחה בבחינה לקראת קבלת רישיון תיווך במקרקעין, וטען כי כעת מתקיים בעניינו מבחן הנזק הקונקרטי ביחס לרישיון התיווך במקרקעין.

5. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המשיבה, הרשיע את המבקש והחמיר בעונשו. נקבע, כי שני התנאים לאי-הרשעה לא התקיימו בעניינו של המבקש. ראשית, מדובר בשורת עבירות שהתבצעה בשלושה אירועים, להבדיל מאירוע בודד וחריג, במהלך למעלה משנה ואשר בוצעו כלפי עובדי ציבור ובני משפחה, ואין מקום לסיים את ההליך לגביהן ללא הרשעה. שנית, עולה כי ההרשעה אינה מונעת קבלת רישיון נהיגה במשאית וכי עבודת המבקש הופסקה מטעמי בריאות. ההרשעה גם אינה מונעת, באופן "אוטומטי", מהמבקש לקבל רישיון לעסוק בתיווך במקרקעין, אלא מדובר בהחלטה הנתונה לשיקול דעתה של הרשות המנהלית. לפיכך, נקבע כי לא מדובר במקרה המצדיק צעד חריג של אי-הרשעה. עוד נקבע כי שיקומו של המבקש - אדם צעיר, שאין לו עבר פלילי ואשר לא נפתחו נגדו תיקים חדשים, אשר עובר הליך טיפול ומקבל אחריות על מעשיו - צריך להילקח בחשבון בקביעת העונש ולא בשאלת ההרשעה.

בקשת רשות הערעור

6. בקשת רשות הערעור נסובה על הרשעתו בדין של המבקש. לטענת המבקש, עניינו מעלה שאלה עקרונית כללית, והיא -האם "חוסר הוודאות" בשיקול הדעת הנתון לרשות המינהלית להעניק רישיון או היתר מקצועי לנאשם שמתנהל נגדו הליך תלוי ועומד בבית המשפט, ממלא אחר דרישת "הנזק הקונקרטי" לצורך סיום הליך פלילי ללא הרשעה. לשיטת המבקש, בית המשפט קמא שגה בקביעתו כי הטענה לפגיעה מעצם ההרשעה היא בגדר "פגיעה תיאורטית".

דיון והכרעה

7. לאחר עיון בבקשה ובנספחיה, הגעתי למסקנה כי דין הבקשה להידחות. רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים בלבד, בהם הבקשה מעלה שאלה עקרונית בעלת חשיבות משפטית או ציבורית החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים (ר"ע 103/83 חניון חיפה בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982); רע"פ 6487/12 דבר נ' מדינת ישראל (15.7.2013)), או במקרים חריגים ביותר משיקולי צדק או חשש שנגרם למבקש עיוות דין מהותי (רע"פ 5066/09 אוחיון נ' מדינת ישראל (22.4.2010); רע"פ 8215/16 יצחק נ' מדינת ישראל (29.3.2017)).

8. למעשה, וחרף אופן הצגת הדברים, השאלה שמעלה הבקשה נוגעת באופן ספציפי לעניינו הפרטי של המבקש והיא איננה מעלה סוגיה משפטית עקרונית. משכך, היא איננה ממלאת אחר המבחנים לקבלת בקשה לרשות ערעור.

9. לצורך אי-הרשעה נדרשות נסיבות יוצאות דופן, בהיותה החריג לכלל. שני התנאים המצטברים לסיום הליך ללא הרשעה נקבעו בע"פ 2083/96 כתבנ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337, 341 (1997): ראשית, חומרת העבירה ונסיבות ביצועה; שנית, הוכחתו של נזק קונקרטי כתוצאה מההרשעה. מבחני "הנזק הקונקרטי" נקבעו והובהרו בהלכה הפסוקה, יישומם במקרה הקונקרטי הוא תלוי נסיבות העניין וככלל, טענות לגבי אופן יישומם של מבחנים אלו אינן מבססות עילה למתן רשות ערעור (רע"פ 6403/18 הרוש נ' מדינת ישראל, פסקה 8 והאסמכתאות המוזכרות שם (28.11.2018)).

10. אכן, כחלק מהבקשה להקבלת רישיון של מתווך במקרקעין, עלה המבקש להצהיר כיהוא "לאהורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה ונסיבותיה אין הוא ראוי לשמש מתווך במקרקעין", כקבוע בסעיף 5(א) לחוק המתווכים במקרקעין, התשנ"ו-1996. כלומר, לרשמי ששיקול דעתם ליתן למבקש רישיון מקצועי בישים לבלה הרשעתו בפלילים.

11. לגופו של עניין, המבקש טוען כי הרשעתו מקיימת אחר מבחני דרישת הנזק הקונקרטי. בכך נתפס המבקש לכדי טעות. בבחינת הנזק שייגרם לנאשם, קבעה ההלכה הפסוקה כי אין להסתפק בתרחיש תיאורטי לפיו עלול להיגרם נזק כלשהו בעתיד, אלא יש להצביע על קיומו של נזק מוחשי וקונקרטי אשר צפוי לנאשם כתוצאה מעצם ההרשעה (ראו, למשל: רע"פ 1439/13 קשת נ' מדינת ישראל (4.3.2013); רע"פ 8627/12 הנסב נ' מדינת ישראל (31.12.2012)). כמו כן, את הטענות בדבר פגיעה קונקרטי יש לבסס בתשתית ראייתית מתאימה. אולם, המבקש לא סיפק תשתית ראייתית המבססת את טענתו מלבד עצם העובדה שהוא עבר את מבחני ההסמכה לתיווך במקרקעין. המבקש לא הוכיח פגיעה בעיסוקו (ראו גם: רע"פ 619/18 בזיזנסקי נ' מדינת ישראל (1.3.2018); רע"פ 5949/17 אמר נ' מדינת ישראל (25.7.2017)).

12. למעשה, גם אם יורשע המבקש, עדיין נתונה לרשות המנהלית שיקול הדעת האם להעניק לו את רישיון התיווך. הרשעה בפלילים איננה מונעת באופן "אוטומטי" מהמבקש לקבל רישיון. גם לשון סעיף 5 הנ"ל מקנה במפורש שיקול דעת נרחב לרשם האם להעניק את הרישיון במקרה הקונקרטי, וזאת בשים לב למהותה, לחומריות ולנסיבותיה של העבירה. בשקלו את עניין המבקש, יוכל הרשם (ואין אני מחווה דעה בעניין זה) להחליט כי המבקש ראוי לקבל את הרישיון וכי ההרשעה בפלילים איננה מונעת זאת ממנו. לכן, לא מתקיימת פגיעה חמורה בשיקום, המהווה את הרציונל לחריג אי ההרשעה. יותר מכך, לו תתקבל טענת המבקש כי כאשר לרשות מינהלית יש שיקול דעת האם להעניק רישיון, מתקיימת גם דרישת הנזק הקונקרטי כך שיש "לוותר" על ההרשעה (במידה שמתקיים גם התנאי בדבר חומרת העבירה), הדבר יאיין את התכלית שבבסיס הוראות החוק המאפשרות לרשויות להחליט האם ראוי שהרשעה בפלילים תמנע מאותו אדם לעסוק בעיסוק או במשלח יד מסוימים.

13. הנה כי כן, בהעדר ראיות לקיומו של נזק קונקרטי, ולאור קביעת בית המשפט קמא - המקובלת עלי - כי העבירות שבהן הורשע המבקש, על נסיבותיהן, אינן מאפשרות הימנעות מהרשעה, לא השתכנעתי כי יש להתערב בפסק דינו של בית המשפט המחוזי.

14. סוף דבר, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"ג באייר התשע"ט (28.5.2019).

שׁוֹפֵט